

в'їзду та працевлаштування кваліфікованих фахівців, які є дефіцитними на ринку праці; розробка обґрунтованих програм відбору іммігрантів, розробка системи квот щодо в'їзду до країни, заснованої на можливостях адаптувати певну кількість мігрантів, економічних інтересах та демографічних розрахунках; створення моніторингу міграційної сфери та доступної інформаційної бази.

Особливо актуальною в умовах євроінтеграції нашої держави є розробка заходів, що регулюють міграційні потоки, боротьбу з нелегальною міграцією, інтеграція іммігрантів у приймаюче суспільство.

Таким чином, уже вкотре виклики міграційної ситуації в умовах кризи підтверджують необхідність активної державної політики в цій сфері, яка б забезпечувала захист інтересів і мігрантів, і суспільства в цілому.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Галаганов В. О., студент

*Науковий керівник: Вороніна А. В., к.е.н., доцент
Дніпродзержинський державний технічний університет*

В Україні спостерігається складна ситуація на ринку праці. На вітчизняний ринок праці впливає ряд негативних факторів, до яких слід віднести: анексію Криму, збройний конфлікт на Сході України, зменшення чисельності та старіння населення, високий рівень прихованого безробіття, що призводять до закриття підприємств, до посилення дисбалансу на ринку праці і збільшення рівня безробіття. Не менш важливим залишається питання європейської інтеграції України та відкриття європейських ринків, в тому числі ринку праці. Даний процес має позитивне спрямування і дозволить українцям вільно працювати в ЄС. Проте, аналіз зазначеного процесу дозволяє стверджувати, що в євроінтеграція може мати й негативний вплив на ринок праці України, адже міграція українського населення може призвести до відтоку трудових ресурсів з України і зниження трудового потенціалу суспільства.

Модель української економіки визначається вченими як соціально-орієнтована і тому виникає об'єктивна необхідність у державному регулюванні ринку праці [4, с. 25].

Одним з основних завдань державного регулювання ринку праці є мінімізація безробіття. За визначенням М. Фрідмена, оптимальним є

безробіття, природний рівень якого складає 4,5-5,5 % [1, с. 310]. За даного рівня безробіття у населення країни буде стимул для скорішого працевлаштування, а ринок праці не буде піддаватись суттєвим негативним впливам. Необхідно відзначити, що статистичні дані Державної служби статистики України суттєво відрізняються від оптимального рівня (табл. 1) [5].

Таблиця 1 - Динаміка зміни рівня безробіття в Україні за період 2000-2015 рр.

Роки	Економічно активне населення							
	зайняте населення				безробітне населення			
	у віці 15-70 років		працездатного віку		у віці 15-70 років		працездатного віку	
	тис. осіб	%	тис. осіб	%	тис. осіб	%	тис. осіб	%
2000	20 175,0	55,8	18 520,7	64,5	2 655,8	11,6	2 630,0	12,4
2005	20 680,0	57,7	18 886,5	65,4	1 600,8	7,2	1 595,2	7,8
2010	19 180,2	58,4	17 451,5	65,5	1 713,9	8,2	1 712,5	8,9
2011	19 231,1	59,1	17 520,8	66,3	1 661,9	8,0	1 660,9	8,7
2012	19 261,4	59,6	17 728,6	66,9	1 589,8	7,6	1 589,2	8,2
2013	19 314,2	60,2	17 889,4	67,3	1 510,4	7,3	1 510,3	7,8
2014	18 073,3	56,6	17 188,1	64,5	1 847,6	9,3	1 847,1	9,7
2015	16 443,2	56,7	15 742,0	64,7	1 654,7	9,1	1 654,0	9,5

За даними табл. 1 можна зробити висновок, що за період 2010 - 2015 рр. незважаючи на зменшення номінальної кількості безробітних працездатного віку на 58,5 тис. осіб, рівень безробіття зріс на 0,6 % і перевищує оптимальний рівень безробіття майже у 2 рази (на 90 %). Така тенденція свідчить про недосконалість механізму державного регулювання ринку праці та про необхідність його трансформування відповідно до тих умов, які є на даний момент.

Слід виділити ключові напрями функціонування державного регулювання ринку праці (рис. 1) [7, с. 73; 8, с. 75].

Для подолання проблеми безробіття та мінімізації впливу негативних факторів на ринок праці необхідно звернутись до досвіду іноземних країн та їх методів боротьби з безробіттям. Варто відмітити американську, німецьку та японську моделі боротьби з безробіттям.

В основі американської моделі боротьби з безробіттям лежить політика Ф.Д. Рузвельта, який у своїй програмі відновлення економіки США після Великої депресії спирався на кейнсіанські принципи і регулював рівень безробіття за рахунок державних замовлень на будівництво об'єктів інфраструктури (мостів, доріг тощо). Це питання особливо стосується сучасної України. Влітку 2016 року тендер на будівництво дніпропетровського метрополітену

виграла турецька компанія «Limak», а в тендері на всеукраїнське будівництво і ремонт доріг активну участь бере ізраїльська компанія «Шапір» [2, 3]. Варто відзначити, що в процесі виконання даних проектів, окрім українців, залучатимуться іноземні працівники, що знизить кількість вільних робочих місць для українських громадян. Окрім цього урядом Рузвельта було проведено ряд реформ монетарного та фіскального характеру, спрямованих на оздоровлення американської економіки. Тобто можна стверджувати, що американська модель передбачає одночасне оздоровлення економіки з проведенням заходів стосовно боротьби з безробіттям.

Рисунок 1 - Ключові напрями функціонування механізму державного регулювання ринку праці

Розглядаючи німецьке «економічне диво», слід зазначити, що політика уряду ФРН після II Світової війни була спрямована в першу чергу на відновлення економіки і платоспроможності населення. Тому основну увагу приділяли реформуванню економіки в цілому, вважаючи, що рівень безробіття є віддзеркаленням економічного стану країни, а оздоровлення економіки сприятиме зниженню безробіття.

Уряд Японії для відбудови післявоєнної економіки та поживлення активності на ринку праці проводив політику, спрямовану на посилення виробництва готової продукції на експорт і

залучення в дані галузі найбільшої чисельності робочої сили, що призводило до зниження рівня безробіття і збільшення платоспроможності громадян [1, с. 451].

Питання експортоорієнтованого виробництва є актуальним для нашої країни, тому що завдяки реалізації готової продукції на експорт Україна зможе збільшити не тільки номінальний, а реальний ВВП для прискорення економічного зростання та повернення зовнішніх боргів, розмір яких на кінець I кварталу 2016 року склав \$117 млрд., що відповідає 129 % ВВП [6].

На даний момент як німецьким, так і японським урядом застосовується політика стимулювання попиту на робочу силу шляхом економічних та адміністративних заходів. Також важливим є орієнтація виробництва даних країн на високотехнологічні електронні вироби, розробка яких потребує залучення значних трудових ресурсів. В Україні існує база для розвитку машинобудування та ракетобудування, проте обладнання підприємств застаріле і потребує інвестицій.

Підводячи підсумок, необхідно відзначити, що державне регулювання ринку праці як комплексну категорію слід розглядати не лише з інституціональної точки зору, а й як регулювання системи взаємовідносин в економічному просторі. Державне регулювання ринку праці в Україні потребує реформування, яке буде включати в себе як превентивні, так і протекційні заходи. Проведення ефективних реформ у сфері регулювання ринку праці створить умови для розвитку економіки як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі.

Література.

1. Гловели Г.Д. История экономических учений / Г.Д. Гловели. – М.: Юрайт. – 2011. – 740 с.
2. Дніпро: метро збудують турки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dnopr.press/2016/07/28/dnopr-metro-dostroyat-turki-podrobnosti/>
3. Ізраїль буде брати участь у тендерах на будівництво і ремонт українських доріг [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sud.ua/news/2016/09/28/95814-izrail-bydet-prinimat-ychastie-v-tenderakh-na-stroitelstvo-i-remont-ukrainskikh-dorog>
4. Міненко В.Л. Державне регулювання ринку праці та зайнятості населення: теоретичний аспект / В.Л. Міненко. – Х.: Актуальні проблеми державного управління. – 2009. – № 2. – С. 23-32.

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

6. Сайт інформаційного агентства «Сьогодні.ua» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukr.segodnya.ua/>

7. Харчук С.А., Пенькна І.С. Безробіття як одне з глобальних проблем світу та шляхи його подолання / С.А. Харчук, І.С. Пенькна. – К.: Економіка та держава. – 2016. – № 7. – С. 71-78.

8. Швець В.Я., Єфремова Н.Ф., Галаганов В.О. Інвестиції в людський капітал і формування конкурентоспроможності підприємства / В.Я. Швець, Н.Ф. Єфремова, В.О. Галаганов. – К.: Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 6. – С. 71-76.

МОНІТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕКРЕАЦІЙНО- ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Горин Г. В., провідний інженер

*ДУ “Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього
НАН України”*

Одним із дієвих напрямів управління економікою в умовах нестабільності, що спричинено потребою збалансованого загальнодержавного соціально-економічного розвитку є моніторинг, з його допомогою можна відстежити, контролювати і вивести економіку на траєкторію розвитку, яка відповідає сучасним світовим стандартам та забезпечення економічного зростання регіону загалом. Для його обґрунтування і впровадження має розроблятися відповідний *регіональний моніторинг*. Відтак, регіональний моніторинг в різних сферах повинен стати структурно-визначальною складовою загальної системи державного регулювання, дієвим інструментом реалізації економічної політики держави.

Особливо актуальним це є для регіонів, де в процесах економічного і соціального розвитку інтереси рекреаційно-туристичної сфери набувають пріоритетного характеру.

У нашому дослідженні, поняття «моніторинг рекреаційно-туристичного потенціалу та інвестиційної привабливості регіону» (моніторинг РТП та ІП регіону) представляє розгалужене відстеження стану, тенденцій і їх динаміки, факторів впливу сприяння або перешкоджання підвищенню ефективності використання РТП